

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ, ПРАВОВИЙ
ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»**

(електронне видання)

27-28 березня 2020 року

Біла Церква
2020

ЗМІСТ

Борщовецька В.Д. Effective ways to improve students' vocabulary.....	8
Ігнатенко В.Д. Принципи підготовки фахівців з перекладу в умовах сучасності.....	10
Дворак В.Н., Пяцеліна А.А., Кагнітыўна-псіхалагічны напрамак тэорыі перакладу ва ўмовах інтэрнацыяналізацыі вышэйшай адукацыі.....	12
Пилипенко І.О. Лексико-семантичний аналіз фразеологізмів з компонентами «eye/око» в англійській та українській мовах.....	14
Береговенко Н.С. Лінгвокультурна адаптація при перекладі лексичних одиниць новинного матеріалу каналу «Євро Н'юз» українською мовою.....	15
Будугай О.Д. Поетика віршів Вільяма Затъори мовою есперанто (на матеріалі перекладів його ліричного циклу «Гератра ландо» зі збірки «Звернуся до слова»).....	18
Зізінська А.П. Теорії ввічливості: лінгвістичний аспект.....	23
Пилипей Ю.А. Representation of slang in American English.....	25
Тарасюк А.М. Структурна характеристика речення та генеративний підхід аналізу структури речення.....	27
Єрко А.І. Проблеми у роботі з граматичним матеріалом на заняттях з китайської мови.....	29
Дворак В.Н., Гордеева Т.В. Теоретические аспекты проблемы адаптации иностранных студентов к образовательной среде университета.....	31
Майєр Н.В. Особливості методичної підготовки майбутніх викладачів до використання сучасних засобів професійно орієнтованого навчання іноземних мов і культур.....	33
Thomas Gronier. La formation linguistique des étudiants par les chansons.....	36
Блохин Д.Д. Діяльність німецько-українського наукового об'єднання імені Юрія Бойка-Блохина в Мюнхені (НУНО) 2017-2020 років у річчці інтернаціоналізації науки, освіти, культури в Європі.....	38
Цвид-Гром О.П. Формування етнокультурної компетентності в умовах інтернаціоналізації вищої освіти в Україні.....	41
Пасічник Н.С. Інтернаціоналізація вищої освіти як фактор конкурентоспроможності ЗВО.....	43
Хахула Л.П. Актуальні проблеми запровадження дуальної форми навчання в умовах інтернаціоналізації вищої освіти.....	46
Шмирова О.В. Роль преподавателя иностранного языка в среде дистанционного обучения: теоретический и практический аспекты.....	48
Дем'яненко О.О., Чернобров Ю.А. До питання професійно орієнтованого навчання історії зарубіжної літератури студентів-перекладачів.....	50
Marchuk V.V. Concepts of the categorial value.....	53
Івлєва К.С. Хмарне навчання як інструмент реалізації модернізації викладача.....	54

сльози»; a black eye «підбите око», «синяк під оком»; appear to somebody's eyes «з'явитися», «постати перед чиймись очима»; a cat's eye «котяче око (напівдорогоцінне каміння)»; close one's eyes «померти», «заснути навіки»;

За ознакою близькості змісту фразеологізми в українській мові можна об'єднати в такі групи: а) фразеологічні одиниці, які виражають негативні риси характеру людини:

байдужість «закривати очі»; брехливість «відводити очі», «пускати пил в очі»; безвідповідальність «залити очі»; грубість «плювати в очі», «тикати в очі»;

«поза очі» б) фразеологічні одиниці, які виражають позитивні риси характеру людини: відвертість «кидати в очі»; розум, розсудливість «з відкритими очима», «не випускати з очей»; в) фразеологічні одиниці, які виражають нейтральне значення: кокетство «стріляти очима», здивування «очі на лоб лізуть», «не вірити (своїм) очам»; душевний стан «очі на мокрому місці»; г) ФО, що не входять в ті чи інші групи: «віч-на-віч», «хоч око виколи», «очі злипаються», «куди не кинь оком» і т.д.

Як показав аналіз, переважна більшість фразеологізмів як англійської, так і української мови з компонентом «eye / око» об'єднуються в певні групи. Деяка частина фразеологічних одиниць не входить в будь-які групи. Необхідно сказати, що в ряді випадків включення тих чи інших фразеологізмів в групи не є безперечним. За деякими семантичним нюансам окремі фразеологізми могли б бути включеними в інші групи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психологічний та етнокультурний аспекти). Черкаси: Брама, 2004. 276 с.
2. Словник фразеологізмів української мови / укл. В.М. Білоноженко та ін. К.: Наук. думка, 2003. 1104 с.
3. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 2004. 1540 p.
4. Collins Cobuild Dictionary of Idioms. Harper Collins Publishers, 2003. 410 p.
5. Юрченко О.С., Івченко А.О. Словник стійких народних порівнянь. Харків: Основа, 1993. 176 с.

УДК 811.111/161.2'373:070

БЕРЕГОВЕНКО Н.С., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НОВИННОГО МАТЕРІАЛУ КАНАЛУ «ЄВРО Н'ЮЗ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Стаття присвячена дослідженню лексико-фразеологічних одиниць новинного матеріалу каналу «Євро Н'юз» та способам їх перекладу українською мовою. Визначається поняття лінгвокультурної адаптації тексту при перекладі. Встановлюються основні способи та прийоми,

які використовуються перекладачем при перекладі новин каналу «Євро Н'юз». Описуються лексико-семантичні та граматичні трансформації, які вживаються при перекладі лексико-фразеологічних одиниць новинного матеріалу, а саме: лексична заміна, додавання слова, заміна слова однієї частини мови на слово іншої, смисловий розвиток, логізація, генералізація та ін.

Ключові слова: лінгвокультурна адаптація, переклад, фразеологізми, перекладацькі трансформації, ЗМК, публіцистичний дискурс.

На сучасному етапі розвитку суспільства великого значення набула така галузь життя як засоби масової комунікації. Це стало невід'ємною частиною людського існування. Переклад текстів засобів масової комунікації являє собою дуже велику область праці, оскільки сьогодні це є головним джерелом інформації про навколишній світ та події у ньому. Така галузь не може існувати без перекладу. В цій сфері здійснюється безліч перекладів з метою обміну інформацією. На жаль не всі тексти перекладаються сьогодні українською мовою, тому одним з завдань нинішнього покоління перекладачів є виправити цю ситуацію та підвищити кількість українських перекладів текстів, що належать до засобів масової комунікації (ЗМК). Тексти засобів масової комунікації відносяться до публіцистичного дискурсу. При перекладі таких текстів необхідно брати до уваги багато особливостей та враховувати труднощі які можуть виникнути. Завдання перекладача є дуже не простим, він повинен зробити переклад таким чином, щоб текст перекладу мав той самий вплив на реципієнта що й текст оригіналу на носія мови, враховуючи той факт що публіцистичні тексти це ті тексти, що відносяться до “grey zone” і можуть містити стилістичні прийоми та відображати особисту думку автора.

У ХХІ столітті на передній план виходить лінгвокультурна адаптація тексту при перекладі. В даному контексті термін «адаптація» використовується для позначення способу досягнення рівності комунікативної мети в мові оригіналу та мові перекладу [1, 56 с.]. В широкому контексті термін «лінгвокультурна адаптація тексту» означає систему прийомів пристосування іншомовного тексту (перекладного, навчального) до сприйняття його носіями іншої культури та мови. В сучасних мовознавчих та перекладознавчих дослідженнях цей термін ще називають «мовна локалізація» (language localization) [2, 44 с.]. Тому для перекладача важливим є адаптувати текст до носіїв іншої мови та культури використовуючи ті мовні засоби та прийоми, які для них будуть цілком зрозумілі [3].

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що дослідження явища лінгвокультурної адаптації на основі перекладів текстів ЗМК має велике значення для сучасної сфери інформації та обміну нею. Україномовна версія каналу «Євро Н'юз» виникла лише нещодавно, ця сфера є недослідженою і являє собою значний великий мовний матеріал та новий простір для досліджень в сфері перекладознавства.

З метою адекватного перекладу тексту, зважаючи на формальні та семантичні розбіжності в системах двох мов, перекладач змушений звернутися до перекладацьких трансформацій, як-от в наступних реченнях:

(1a) *On the eve of the decisive European summit in Brussels the Heads of the state and government are here with one mission in mind – to develop a common strategy to tackling the Euro crisis* [1].

(1б) *За кілька годин до вирішального саміту в Брюсселі лідери країн та урядів що є членами Європейської народної партії зібралися тут у Марселі щоб виробити єдину стратегію*[1].

Отже, при перекладі цього речення було використано відразу декілька трансформацій, а саме: додавання – «*що є членами Європейської народної партії*», в англійському варіанті речення цього не сказано, упущення – “*to tackling the Euro crisis*”, при перекладі ця інформація була упущена.

(2a) *Sentiments shared by Germany Chancellor Angela Merkel.*

(2б) *До порозуміння закликає і канцлер Німеччини Ангела Меркель.* В наступному реченні спостерігається трансформація диференціації, тобто вибору правильного слова за контекстом. Англійське слово *sentiments* в словнику не перекладається як порозуміння, але виходячи з контексту було обрано найбільш відповідний варіант перекладу.

If we don't agree on Friday there will be no second chance, I appeal to the spirit of compromise for rapid decision [1].

Якщо в п'ятницю домовленості не буде, другого шансу Європа не матиме, тому я закликаю до компромісу і швидких рішень [1].

Если в пятницу мы не придём к консенсусу, второго шанса не будет, вот почему я призываю вас искать компромиссы и принимать решения как можно скорее [1].

Це речення представлене двома видами трансформацій, а саме: додавання – в українському перекладі додано *Європа*, на відміну від російського варіанту де ця трансформація відсутня, друга трансформація виконана в обох перекладах, граматична заміна англійське дієслово *agree* в обох варіантах перекладено як іменник – *домовленість, консенсус*, а також слово *decision* в оригіналі вжите в однині а перекладено множиною як в українській версії так і в російській, що зумовлено правилами мови.

(3a) *An envelope containing powder that was sent to the Deutsche Bank Chief Joseph Ackerman was a vitalletter-bomb* [1].

(3б) *Конверт з підозрілим порошком, що надійшов на адресу голови правління німецького Дойче Банку Йозефа Акермана, був справжнім листом-бомбою, тобто вибухнув би в руках того, хто його відкрив* [1].

(3в) *Посылка для директора Дойче Банка Йозефа Акермана оказалась функционирующим взрывным устройством* [1].

Аналізуючи це речення можна сказати, що тут було використано трансформацію додавання (*підозрілим*) та логічного розвитку (*тобто вибухнув би в руках того, хто його відкрив*) в українській мові, та диференціації в російській, оскільки англійське слово *envelope* має перше значення – «конверт».

(4a) *We express concern that we thought were well founded about the conduct of the elections and we are supportive of the rights and aspirations of the russian people to*

be able to make progress and to realize a better future for themselves and we hope to see that unfold in a years ahead [1].

(4б) *Ми висловлюємо обґрунтоване на нашу думку занепокоєння тим, як відбувалися вибори, ми підтримуємо права та надії росіян на краще майбутнє і сподіваємось побачити прогрес в наступні роки* [1].

(4в) *Мы выражаем озабоченность, на наш взгляд обоснованную, проведенными выборами, мы поддерживаем права и стремления русского народа к прогрессу и лучшему будущему. Мы надеемся увидеть это уже в ближайшие годы* [1].

Українське речення має такі трансформації: логічний розвиток - *conduct of the elections* пояснюється таким чином *тим, як відбувалися вибори*, упущення - *to realize a better future for themselves* в українському перекладі звучить як *надії на краще майбутнє*. Російське речення в своєму перекладі містить розподіл довгого підрядного речення на два простих.

Окрім зазначених вище трансформацій можна говорити про багато інших, але наведені трансформації, як ми могли переконатися, є найчастіше вживаними при перекладі. Весь процес перекладу базується на трансформаціях, адже без переробки тексту не можливо адекватно передати інформацію з однієї мови на іншу. Тому перекладач має звертати особливу увагу перекладаючи текст мови оригіналу і намагатись зробити його відповідним до цільової мови та культури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 303 с.
3. Фененко Н.А. Лингвокультурная адаптация текста при переводе: пределы возможного и допустимого. URL: <http://www.refter.ru/referat.php?id=89633>
4. Офіційний сайт телеканалу Euronews URL: <https://www.euronews.com/>

УДК 821.161.2-14В.Затьора:81'255.4

БУДУГАЙ О.Д., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОЕТИКА ВІРШІВ ВІЛЬЯМА ЗАТЬОРИ МОВОЮ ЕСПЕРАНТО (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ ЙОГО ЛІРИЧНОГО ЦИКЛУ «GERATRALANDO» ЗІ ЗБІРКИ «ЗВЕРНУСЯ ДО СЛОВА»)

Виявлено особливості поетики віршів Вільяма Затьори на мові есперанто. Аналіз здійснено на матеріалі перекладів його ліричного циклу «Geratralando» зі збірки «Звернуся до слова». Окреслено аксіологічні параметри, проаналізовано основні мотиви, специфіку художньої палітри зазначеного циклу.

Ключові слова: переклад, вірші на есперанто, ліричний цикл, поетика, моральні цінності, мотив, образ.